

**Terézvárosi Óvoda
„Fasori Kicsinyek” Óvodája**

FASORI KICSINYEK NEVELÉSI PROGRAMJA

**ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAM
TERÉZVÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
ÓVODÁJA
BUDAPEST VI.
VÁROSLIGETI FASOR 28.**

A PROGRAM KÉSZÍTÉSBE RÉSzt VETT:

Árki Renáta óvodapedagógus

Barkóczy Mariann óvodapedagógus

Gattyánné Kósa Klára óvodapedagógus

Ferenczi Tiborné nemzetiségi óvodapedagógus

Király Katalin óvodavezető

Kocsisné Mező Zsuzsanna logopédus

Merényi Attiláné óvodapedagógus

Sárhidiné Bártfai Ágnes vezető-helyettes óvodapedagógus

Simon Anna nemzetiségi óvodapedagógus

Szentgyörgyiné Riskó Katalin óvodapedagógus

TARTALOM

I. GYERMEKKÉP – ÓVODAKÉP

II. ÓVODÁNK JELLEMZŐI

Környezeti jellemzők
Nevelési jellemzők
Szerkezeti jellemzők
Személyi feltételek
Tárgyi feltételek

III. ÓVODÁNK NEVELÉSI CÉLJA ÉS FELADATA

IV. NEVELÉSÜNK ALAPVETŐ KERETEI

Az egészséges életmód alakítása óvodánkban
A család és az óvoda együttműködése
Az érzelmi nevelés, szocializáció, közösségi életre történő felkészítés
A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése
Gyermekvédelem
Az értelmi nevelés, fejlesztés óvodánkban - tanulás
A magyar és a német anyanyelvi nevelés szinterei óvodánkban

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

Néphagyományörzés a nevelés folyamatában
Játék
Mozgás
Mese - vers
Ének - zene
Rajzolás, mintázás, kézimunka
A külső világ tevékeny megismerése
Munka jellegű tevékenységek

VI. ÓVODAI ESZKÖZJEGYZÉK

VII. A PROGRAM NÉMET NYELVŰ KIEGÉSZÍTÉSE

VIII. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

IX. FELHASZNÁLT IRODALOM

ÓVODÁNK JELLEMZŐ ADATAI

Az óvoda alapító okirat száma: **153 / 2006**

Az óvoda neve: **Terézvárosi Önkormányzat Fasori Kicsinyek Óvodája**

Az óvoda címe: **1068. Budapest Városligeti fasor 28.**
telefon: **34-26-089**

Az óvoda fenntartója: **Budapest Főváros Terézváros
Önkormányzata**

1065. Budapest Eötvös u. 3.
telefon: **34-20-905**

Az óvoda vezetője: **Király Katalin**

*I.***GYERMEKKÉP – ÓVODAKÉP**

A „*FASORI KICSINYEKET*” kiváló környezeti adottságok fogadják. Büszkén mondhatjuk, hogy tíz éves nevelőmunkánk eredményeként mind a külső, mind a belső feltételek egyaránt jelentős mértékben segítik a gyermekek komplex személyiségfejlődését. Így például a kreativitást keltő játszóudvar, mely egyaránt lehetőséget teremt kerékpározásra, focizásra, csúszásra, mászásra, nyáron pancsolásra és homokozásra. Ezen tevékenységek lehetőségének biztosítását rendkívül fontosnak tartjuk a belvárosi gyermek mindennapjai számára.

A csoportszobák berendezése gyermekléptékű bútorokkal, játszósarkokkal, kuckókkal, valamint sokféle játékeszközzel, fejlesztőjátékkal felszereltek. Különös gondot fordítunk a tiszta, gondozott, esztétikus környezetre, mely természetes anyagú és környezetbarát tárgyaival, eszközeivel motivál a környező világ megismerésére és szeretetére.

Családias hangulatban, szerető, figyelmes és toleráns felnőttek jelenlétével biztosítjuk a gyermekek számára személyiségük szabad kibontakozásának lehetőségét, valamint a szülői ház nevelésének folytatását, megerősítését, segítségét. Gyermekünknek az óvodánk a második otthon, mely védettséget, biztonságot nyújt, ahol jól érzik magukat, szabadon tevékenykednek, és élményekhez jutnak. Társadalomba való beilleszkedésüket segítjük azzal, hogy szándékunk szerint növendékeink aktív, kezdeményező, kreatív gyermekekké váljanak, kik képesek megtartani testi-lelki harmóniájukat, megerősödni „én”-jükben és elfogadni a világot.

Óvodaéletünk a természetes mindennapokat erősíti, elkerüljük a hangzatos, látványos dolgokat, melynek eredményeképpen a gyermekekkel való együttlétünk változatos, színes és élmény-gazdag. Óvodánk a gyermekek örömét és a szülők megelégedettséget szolgálja. Gyermekszeretetünk, hivatástudatunk, szakmai felkészültségünk biztosíték arra, hogy értékeinket nemcsak megőrizni, de folyamatosan megerősíteni is képesek vagyunk.

Mottónk alapjául egy búcsúzó család szavait választottuk:

**„SZERETET, TÖRŐDÉS, ÉLMÉNY
volt a legfontosabb számunka, mit az óvodától kaptunk!”**

II.

ÓVODÁNK JELLEMZŐI

Környezeti jellemzők

Óvodánk a VI-VII. kerület határán, közel a Városligethez, az úgynevezett diplomata negyedben helyezkedik el. Ez Terézváros legszebb és legegészségesebb területe. A széles utcán, nagy telkeken 2-3 szintes épületek találhatók. A városi forgalomhoz mérten alacsonyabb a zsúfoltság a járművek és járókelők tekintetében egyaránt. Megközelítése gépjárművel, tömegközlekedési eszközzel és gyalogosan is kedvező a szülők részére. A hozzánk érkezőket századelős kovácsoltvas kerítés és kapu, gondozott előkert és oldalbejáró fogadja.

Az épület egy kétszintes századfordulós villa épület, mely 1896-ban épült, története megtalálható a főváros századfordulós kiadványaiba. 1946-ban a Svájci Vöröskereszt létesítette az alsó szinten az óvodát, melyet a VI. kerületi Tanács működtetett előbb két óvodai és két bölcsődei csoporttal, majd 1950-től négy óvodai csoporttal.

1993-ban az épület alagsorát a Terézvárosi Önkormányzat az óvodához csatolta, melyben tornaszoba, nevelői szoba, logopédiai szoba és szociális helyiségek kerültek kialakításra. Az épület előtti utcafronton kis előkert található.

Az óvoda játszó udvara az épület mögött, az utca zajától, porától elzártan helyezkedik el. Parkosított, formatervezett átalakítása 1992-ben történt. Az udvar két bejáratos, az óvodából és a bejáró részről egyaránt megközelíthető. A gyermekek számára megfelelő fény-árnyékhatást a kertben élő ősfák biztosítják, talajborítása gyöngykavics, nagyobb részben öntött műanyag.

Óvodánk jelenlegi formáját 1990-től folyamatosan alakítottuk. Terézváros óvodái közül az egyik legjobb környezeti adottságú intézmény.

Kiváló külső adottságainkat gyermekszerető, jól képzett, igényes nevelők töltik meg belső tartalommal.

Óvodánk jó hírneve kerületünk határait is túllépi, mely büszkeséggel tölt el bennünket, ugyanakkor tudjuk, hogy ez még nagyobb felelősséget jelent partnereink elégedettségét illetően.

Nevelési jellemzők

Nevelési programunk többéves innovatív munkánk eredménye. Az 1989-es Óvodai Nevelés Programja keret jellege miatt biztosította számunkra érdeklődésünknek, a szülői elvárásoknak és az alternatív pedagógia eredményeinek figyelembe vételét. Ezáltal újabb lehetőségek nyíltak meg az óvodáskorú gyermekek komplex fejlesztésére.

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának 1996-ban történő bevezetése óvodánkat nem zökkengette ki az addigi nevelési gyakorlatból. Az ONP, az Alapprogram és az 1991 óta felépített nevelési koncepciók megfelelő ötvözetet biztosítottak helyi nevelési programunk létrehozásához, mely alapul szolgál a jelenlegi pedagógiai elképzeléseinknek. Az anyanyelvi nevelés pedagógiai munkánk átfogó kerete. A német nemzetiségi nevelés, a német nyelvi nevelés, a néphagyományörzés kiemelt szerepet kap óvodánk pedagógiai munkájában. Feladataink megvalósításában elsődleges szempontunknak tartjuk, hogy gyerekeink egész napos tevékenységei során a szabad mozgás lehetősége domináljon.

A szülők óvoda választását környezeti adottságaink, az óvónők és a pedagógiai munkát segítő kollégák egyénisége és nevelési elveink egyaránt motiválják. Szerepet játszik ebben még Helyi Nevelési Programunk által megfogalmazott kiemelt cél és feladatrendszerünk.

Szerkezeti jellemzők

Óvodánk négy csoporttal működik, vegyes korosztályú összetétellel. A csoportok létszámát a csoportszobák nagysága határozza meg a törvény megengedett létszám keretének figyelembe vételével.

Ez a szerkezet biztosítja a szülők azon igényét, hogy testvérek, rokonok, barátok egy csoportban élvezzék óvodai éveiket is. A gyermekek óvodába lépésüktől a beiskolázásig egy csoportszobában ugyanazon óvónői páros és dadus néni mellett nevelődnek. A csoportok szerkezetéből adódóan társas közegük évente változik is, az állandóság megtartása mellett.

Napirendünk rugalmasan igazodik a gyermekek életéhez. Folyamatos játéktevékenységbe integráltan jelennek meg a fejlesztés különféle terei és lehetőségei, különös tekintettel az anyanyelvi kultúra, az értelmi, érzelmi intelligencia, az esztétikus, vizuális látásmód és a néphagyomány ápolás.

Közös óvodai programjaink az évek során hagyománnyá erősödtek, így

például a szüret, a szüreti bál, a kisebbségek napja, a farsang, a fasori majális. A szokásos óvodai ünnepek mellett hagyományaink erősítik a gyermekek kötődését óvodánkhoz.

Személyi feltételek

Pedagógus létszám:	10 fő
ebből óvodapedagógus:	8 fő
logopédus:	1 fő
fejlesztőpedagógus	1 fő
óvodavezető	1 fő
Technikai létszám:	8,5 fő
ebből szakképzett dajka:	4 fő
konyhai dolgozó:	1 fő
takarító:	1 fő
kertész-karbantartó:	1 fő
fűtő:	0,5 fő
óvodatitkár:	1 fő

Minden óvónő felsőfokú végzettsége mellett szakvizsgával is rendelkezik. Ketten németnemzetiségi képzettségű óvodapedagógusok. A nemzetiségi csoport egyik óvónője német anyanyelvű óvodapedagógus

A nevelőtestület képzettsége, szakmai gyakorlata magas színvonalú. Elengedhetetlen feladatunknak tartjuk a mai gyermekek neveléséhez, a folyamatos önképzést és továbbképzésünk folyamatos szinten tartását.

A fentiek alapján állítjuk, hogy programunk megvalósításához személyi feltételeink biztosítottak. Szakmai képzettségünk biztosíték az alapprogram és a helyi program feladatainak jó színvonalú teljesítéséhez.

Az óvónői párok évek óta állandósággal működnek együtt. A kialakult párkapcsolatok kiegyenlítik, erősítik egymást. Nevelési módszereik, elvárásaik közel egyenlők. A csoportközi óvónői-kapcsolatok jók, gyakori a kollegák óvodán kívüli kapcsolattartása is.

Felnőtt közösségünket erősítik hagyományos közös programjaink, melyek a következők:

- Karácsonyesti ünnepség (a téli szünet első napján)
- Nyárvégi tanulmányi kirándulás (2-3 napos)

Az óvoda teljes nyitvatartása alatt a gyermekekkel óvónők foglalkoznak. Reggel 6-7 és délután 5-6 órakor ügyelet van. Az óvónők heti váltásban dolgoznak.

A nevelő munkánkat segítő kollégák munkája elengedhetetlenül fontos óvodánk jó hírnevéhez. Az óvoda külső-belső területeinek tisztaságára, gondozottságára a dajkák igényesek. A gyerekek nevelése terén is aktív segítői az óvónőknek, különösen a gondozási feladatok ellátásában. A szülői közösség elismeri odaadó munkájukat.

Tárgyi feltételek

Az udvari játékeszközök egyaránt biztosítják a lehetőséget a mozgásra, az alkotásra, az együtt és egyedül játszásra egyaránt. Anyaguk rönkfá, a homokozó játékok, kerti szerszámok, kialakított zugok folyamatosan motiválják gyermekeinket a tartalmas játéokra. Tágas teraszunk lehetőséget nyújt az énekes játékok szervezésére. Udvarunk kialakítása barátságos, biztonságos, környezet- és emberbarát. Közösén óvjuk, védjük és gondozzuk.

Életterünk az alagsorban

A rendszeres szervezett-mozgásos tevékenységet jól felszerelt tornaszoba biztosítja. Itt található a logopédiai szoba és a nevelői szoba, melyek kihasználását több fajta funkció jellemzi. A dolgozók szociális igényeit kielégítő helységek is ebben az óvodarészben kapnak helyet. Mégpedig: öltöző, tusolók, WC, mosókonyha, szertár, raktár, könyvtár, karbantartó szoba.

Életterünk az emeleten

A gyermekek foglalkoztatása négy csoportszobában és a hozzátartozó kiszolgáló helységekben történik. Szintén az emeleten található a vezetői és titkári iroda, valamint a tálalókonyha.

Óvodánk eszköztáráról

Játékállományunk minősége és mennyisége megfelelő. Kizárólag csak természetes, illetve környezetbarát anyagokból készült játékeszközöket vásárolunk.

A speciális tevékenységeinkhez szükséges eszköztárat kialakítottuk (pl. szövőkeretek, korongozók, szüreti eszközök — prés, dézsa, hordó; anyanyelvi-, nyelvi eszközök — bábok, képek, táblák, stb.). A játékeszközöket a gyermekek életkori sajátosságaihoz, változatos tevékenységek motiválásához, formai, minőségi és mennyiségi szempontból válogatjuk, biztosítjuk és cseréljük.

Kiváló szakmai eszköztárral rendelkezünk a zenei, mozgásos és vizuális óvodai tevékenységek szempontjából is. A környezeti, matematikai eszközök nevelési céljainkat, a tanítási - tanulási feladatainkat megfelelően szolgálják.

Audiovizuális eszközállományunk minden csoportunk számára biztosítja az óvodai tevékenységekben, a napi életben a kiegészítés lehetőségét.

A mese- vers-dramatizáláshoz szükséges valamennyi tárgyi eszköz bőségesen megtalálható csoportszobáinkban (könyvek, bábok, jelmezek, stb.). A különféle képeskönyveken túl - a nagyobb gyermekek részére - a csodás gyermeklexikonok és egyéb ismeretterjesztő képeskönyvek mindennapi használatát is biztosítjuk.

Az óvoda szakkönyvtelátottsága jó, minden évben lehetőséget teremtünk az újonnan megjelent pedagógiai, módszertani, pszichológiai és speciális tevékenységeinkhez szükséges könyvek beszerzésére.

Eszközállományunk kb. 80%-ban a költségvetésből, 20%-ban pályázatokból, illetve egyéb támogatásból kerül kialakításra.

III.

ÓVODÁNK NEVELÉSI CÉLJA, ÉS FELADATA

Célja:

A 2003-ban módosított 1993. évi LXXIX törvény a közoktatásról értelmében nevelésünk célja a gyermekek testi, értelmi, érzelmi erkölcsi fejlődésének biztosítása, a gyermeki közösség kialakítása és fejlesztése.

- Az anyanyelvi és népi kultúra átörökítése (magyar-német).
- A pozitív életvitel kialakításának megalapozása.
- Az értelmi-érzelmi intelligencia előkészítése az iskolai életre.
- Az egészséges, esztétikus, ingergazdag környezet megteremtése.
- Élmények, eszközök, tevékenységek biztosítása a gyermek személyiségének egészséges fejlődéséhez. A játéktevékenység elsődlegességének megőrzése.
- A játékba integrált nevelési és fejlesztési lehetőségek kihasználása.

Feladata:

Alapfeladatunk a kisgyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, az életmód alakítás, érzelmi nevelés, és értelmi fejlesztés sajátos nevelési keretein belül.

- Tiszta, rendezett környezet fogadja mindennap a gyermekeket.
- Tárgyaink és eszközeink higiénikusak, esztétikusak legyenek, természetes, illetve környezetbarát anyagokból készüljenek, használatuk legyen egyszerű és biztonságos.
- Ismerjük meg és fogadjuk el a gyermekeink genetikai tulajdonságait, szociális háttérét, a szülők nevelési attitűdjét, a családi nevelés elsődlegességét.
- Szeretetet, biztonságot, türelmet, segítséget közvetítünk a gyermekek felé.
- Kommunikációk az egész nap folyamán tiszta, világos, egyértelmű legyen. A gyermekek tevékenységének legnagyobb részét a szabad játék lehetőségének megteremtése töltse ki.

IV.

NEVELÉSÜNK ALAPVETŐ KERETEI

Az egészséges életmód alakítása óvodánkban

Cél

4

Az egészséges életvitel kialakulásának megalapozása.

Feladat

Szűkebb-tágabb környezet rendjének kialakítása, megóvása. Nyugodt, biztonságos légkör, személyes kapcsolat megteremtése. Család és óvoda életmód rendjének közelítése. Szokások kialakítása tevékenységek tanítása a következő területeken:

- helyes táplálkozás,
- kultúrált étkezés,
- öltözködési szokások,
- önálló testápolás,
- alvás, pihenés szükséglete,
- természetes mozgásigény kielégítése,
- testi épség védelme, testedzés.

Tartalom

- A gyermek életterének helyszínei (udvar, foglalkoztatók, tornaterem, mosdók, öltözők) tiszták, rendezettek.
- A gyermek életmód alakító eszközei, tárgyai esztétikusak, gyermekközeliak, motiválók (étkezési eszközök, tisztálkodási eszközök, berendezési tárgyak, tornatermi eszközök, udvari tárgyak, stb.).
- A gyermek mindennemű tevékenységéhez szükséges tárgyak és eszközök a gyermek számára elérhető helyen vannak.
- A tárgyak és eszközök funkcióját, rendeltetésszerű használatát, helyét rendben tartását megtanítjuk, ellenőrizzük.
- Napi, illetve hetirendünket úgy alakítjuk, hogy ritmikusan váltakozzon a mozgás és pihenés rendje.
- Ugyanazon tevékenységek naponta, hetente ismétlődő időkeretet alkotnak — étkezés, tisztálkodás, tevékenység fajták, levegőzés, szervezett mozgás (tornaterem).

- A gyermekekkel együtt étkezünk, a kultúrált étkezésre mintát adunk. Egyéni ételfogyasztási problémákat figyelembe veszünk. Hetente gyümölcsnapot tartunk. Megtanítjuk az étkezési eszközök használatát.
- Óvjuk, védjük az egész napi munkák során minden tevékenység közben a gyermekek egészségét és testi épségét.
- Rendszeres orvosi felügyeletet biztosítunk.
- Figyelemmel kísérjük a gyermekek napi egészségi állapotát.
- A szülők segítségével a kényelmes, réteges öltözködésre szoktatunk. Nyári időszakban az egész napot az udvaron töltjük, kivéve az alvást (azt a hűvös szobákban) biztosítjuk, az egész éves lég és napfürdő mellett a vízzel való edzést is. Téli időszakban korcsolyázunk, szánkóznak hetente, illetve havonta egyszer. Fűtésidényben párologtatókkal biztosítjuk a megfelelő páratartalmat a csoportszobákban

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Önálló a személyes szükségleteinek kielégítésében
 - — WC használat,
 - — tisztálkodás,
 - — fésülködés,
 - — fogmosás.
- Az időjárásnak megfelelően öltözik, vetkőzik, betartja a sorrendiséget.
- Étkezéskor megteríti az asztalt, igényének és gusztusának megfelelő ételt vesz magának.
- Megfelelően használja a tevékenységekhez szükséges eszközöket:
 - étkezési eszközök,
 - tisztálkodási eszközök,
 - tisztántartási eszközök,
 - játék eszközök,
 - egyéb eszközök
- Magabiztosan és célirányosan közlekedik az óvoda egész területén
- Önállóan tud:
 - cipőt fűzni, kötni, gombolni, hajtogatni,
 - ajtót nyitni, csukni,
 - WC-t lehúzni, csapokat elzárni,
 - étkezéskor kenyeret megkenni,
 - merőkanállal ételt szedni.
- Ismeri a kultúrált étkezés szokásait, az eszközök, tisztántartási módját, saját maga és környezete rendezettségének lehetőségeit.
- Szívesen segít a felnőtteknek, társainak, kisebbeknek a környezet rendezésében, tisztántartásában.

A család és az óvoda együttműködése

Minden gyermeknek joga van az őt kiskorúságánál fogva megillető családi, állami, társadalmi védelemre és gondoskodásra, mely megfelelően biztosítja testi, lelki, szellemi, erkölcsi fejlődését és elősegíti szocializálódását. A család elsődleges joga és kötelessége a gyermek egészséges fejlődésének biztosítása. Az óvoda a családdal együttműködve kiegészítő szerepet tölt be.

Az óvodai élet hagyományos kapcsolattartási formái óvodánk nevelési sajátosságainak megfelelően működnek. Közvetett és közvetlen kapcsolatainkat a nyíltság, őszinteség, tervszerűség jellemzi.

Kapcsolattartási formák

- A szülőkkel
 - vezetői tájékoztató — évente háromszor
 - szülői teadélután — két havonta
 - szülői fogadóórák – két havonta
 - óvodai nyílt napok — évente kétszer
 - családi kézműves szombat — havonta
 - közös ünneplés — nemzetiségi nap, majális, évzáró

Az érzelmi nevelés, szocializáció, közösségi életre történő felkészítés:

Cél

A gyermek egyéniségének tiszteletben tartása. Az éntudat, énkép kialakulásának segítése, pozitív erkölcsi formák és tulajdonságok fejlődésének kibontakoztatása. Társas szükségletek kielégítése. A szocializálódást segítő nevelés megvalósítása. A pozitív közösségi magatartási formák megfigyelése, elsajátítása és gyakorlása.

Feladat

- Az érzelmi biztonságot és feltétlen szeretet nyújtó, derűs nyugodt, családi légkör megteremtése és megtartása, az óvodába lépéstől az óvodáskor végéig, felnőtt-felnőtt, felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolatok pozitív érzelmi, toleráns viszonyainak kialakítása.
- A szocializálódást segítő nevelés, mely az együttéléshez szükséges jártasságok, és készségek formálásával elősegíti az erkölcsi és akarati tulajdonságjegyek kialakulását.
- Az éntudat kialakulása és megerősödése után legyenek képesek a közösen végzett tevékenységek örömeinek átélésére.

Tartalom

- Beszoktatás: A mi óvodánkban már az óvodába lépés előtt megkezdődik. A nyári időszakban kétszer lehetőséget biztosítunk a szülőknek, hogy gyermekükkel közösen egy-egy délelőttöt és délutánt az óvodába töltsenek. Ekkor a szülők ismerkednek az óvoda szokás-szabályrendszerével, nevelési cél kitűzéseivel, elveivel, a kisgyermekek ismerkednek a környezettel, a tárgyakkal, a felnőttekkel és egymással. Ezek az alkalmak az óvónőknek lehetőséget nyújtanak a családi szociális háttér megismerésére. A beszoktatás időszaka a családdal való együtt tervezés első pillére.
- Óvodánk szokás-szabály rendszere a nevelők közötti összhangra épül. Rugalmas napirendi kereten belül biztosítjuk az egészséges személyiség-fejlődés biológiai és pszichológiai feltételeit. Mindennapi életünkre a folytonosság jellemző. Jó szokásrendünk biztonságot nyújt a gyermekeknek. Óvodánkban a felnőttek között kialakult hangnemet, egészséges kommunikációt a gyermekek gyorsan átveszik. A szeretetteljes kapcsolatteremtő stílusunk utánzásra ösztönzi a gyermek és szülői közösségeket is.
- Az érzelmi nevelés és a szocializálódást segítő nevelés szempontjából nagyon fontosnak tartjuk óvodánk ünnepi szokásrendjét. A csoportokon belül szervezzük a gyermekek születés,- névnapnapját és az édesanyák napját, az adventi készülődést. Közösen ünnepeljük a Mikulást, a Karácsonyt, a kisebbségek napját, az évzárót. Vidám, közös együttlétünk a „fasori farsang” és a „fasori majális” (gyermeknapon). A felnőttek ünnepei közül március 15-e. A munkanapokhoz kapcsolódva közös élmény a gyermekeink számára néhány óvodai életbe illeszthető népszokás, mely élményt jelent a gyermekek számára bővíti és erősíti szociális kapcsolat rendszerét és megalapozza egészséges nemzeti öntudatát.
- A közösség összetartó erejének kialakulása céljából nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek szocializációjára, melyet befolyásol az óvodai

nevelésén kívül a tágabb társadalmi környezetének erőteljes hatása (pl.: rokon kapcsolatok, más nemzetek kulturális hatásai, óvoda- és lakókörnyezet.).

- A társakkal eltöltött idő, közös tevékenység alkalmával alakulnak ki a társas kapcsolatok és bontakoznak ki a csoportra jellemző erkölcsi szabályok, normák.
- Célunknak tekintjük, az erkölcsi tulajdonságok kialakítását, erősítését, melyet az óvodapedagógus példaadásával és helyzetteremtésével igyekszünk megvalósítani.
- A közösségi élet biztonsága és nyugalma nagymértékben függ a csoport életét szabályozó szokásrendszer kialakításától. A környezetből felé irányuló reakciókból a gyermek megerősítést, vagy elutasítást kap saját viselkedésére vonatkozóan. Az együttéléshez szükséges erkölcsi normák és tulajdonságok csak akkor fejlődnek ki, ha a gyermek állandóan gyakorolja a társaihoz való helyes viszonyulást.
- A közösségi életre való felkészítésben szerepet játszik a munkajellegű tevékenységek is. Ahogy ez a foglalatosság az idők során egyre önállóbbá válik (önkiszolgálás, megbízások önálló teljesítése) a gyerekek egyre magasabb fokú együttműködését igényli. A megszervezésnél ügyelünk arra, hogy - a vegyes életkorú csoportokból adódón – minden gyermeknek legyen feladata a nagyok ne érezzék, hogy csak ők vannak terhelve. Feladatuk elvégzése során nem csak megtanulják az eszközök célszerű használatát, hanem közben természetes módon fejlődik.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére

- Önállóan köszön, megköszön, kér, elkér, megkér, megszólítja társait, a felnőtteket, válaszol a kérdésekre, dönt és választ a tevékenységekben, elvégzi a vállalt és reábizott feladatokat.
- Elfogadja a szabályokat, a felnőttek, metakommunikatív jelzéseit, társai másságát, társai ötleteit, a csoport érdekeit.
- Társas kapcsolataiban nyílt, őszinte, kezdeményező, a felnőttekkel tisztelettudó, segít a kisebbeknek, a felnőtteknek, figyelmes, előzékeny mások iránt
- Közösségi magatartás: együttműködik csoportjával, örül társai és a csoport közös sikerének, konfliktushelyzeteket önállóan oldja meg, bizonyos helyzetekben előtérbe helyezi társai érdekeit.

Szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése:

Célja

Az óvodai nevelés a családi nevelés kiegészítésére vállalkozik.

Feladatai

- A társadalmi folyamatok nemkívánatos hatására kialakuló családi funkciók sérülékenységének enyhítése
- Az érintett gyermekek hátrányát folyamatosan csökkentjük az egyéni bánásmód elvét alkalmazva.

Tartalma

A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek feltárása érdekében fontosnak tartjuk a gyermekek korai, óvodáskort megelőző testi-lelki fejlődésének alapos megismerését. Intézményünkben ennek eszköze a családlátogatás, személyiséglapok vezetése, nyárvégi leendő óvodások „játzó délelőtt”-je.

Óvodánkban a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek elsősorban az elvált, gyermeküket egyedül nevelő szülők közül kerülnek ki. Ilyen esetekben az óvoda jelenti a gyermekek számára a biztonságot, családi fészek melegét. Az ő helyzetükben még fontosabb, hogy érezzék szeretetünket, ez fejeződjön ki szóban is és tettben is.

Gyakran hívjuk őket közösen tevékenykedni, játszani. A tevékenységek alkalmával sokat beszélgetünk, biztosítjuk a gyermekeket elfogadó szeretetünkről, nyitottságunkról. Biztatjuk Őket, hogy bátran, őszintén fejezzék ki érzéseiket.

Azokkal a gyermekekkel akik a szocializáció során egyéni fejlesztésre szorulnak, óvodánk hagyományaihoz híven, a délutáni nevelőmunka során kiemelt figyelemmel törődünk. A gyermekek fejlődését dokumentáló személyiséglapokban jelenítjük meg az egyéni fejlesztési tervet, mely alapján a mindennapi tevékenység részévé válik.

Speciális esetekben szakirányú szakember is foglalkozik a gyerekekkel, mégpedig logopédus, fejlesztőpedagógus, gyógytornász. Ezen pedagógiai tevékenységek a napirenddel való egyeztetés után, rendszeres időkeretben és helyszínen történnek.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A felnőttekhez való viszonyában megjelenik a bizalom.
- Az őszinte kommunikációra való hajlam.
- Fogadja el az intézmény által nyújtott lehetőségeket és hasznosítsa őket személyisége fejlődése érdekében

Gyermekvédelem

Célok:

- Hatókörünkbe tartozó gyermekek problémáit felismerni, kezelni, orvosolni a helyi társadalom gyermekvédelemben érintett szakembereivel
- a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek személyisége is korukhoz mértén kiteljesedjen és önmagukhoz mértén a lehető legjobban fejlődjék
- érezzék jól magukat az óvodában társaik és a felnőtt dolgozók között – a szocializációs zavarokat (bizonytalanság, szorongás, társaskapcsolatok hiánya, támaszkeresés fokozódása) kiküszöbölése

Feladatok:

- a prevenció minden gyermekre történő kiterjesztése
- a problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket, okokat felismerni és ha szükséges, ehhez szakember segítségét kérni
- a rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérni, szükség esetén jelezni a hiányzást
- jó kapcsolat kiépítése a helyi társadalom gyermekvédelmi rendszerében érintett szervekkel, személyekkel

Tartalma:

Óvodánkban gyermekvédelmi felelős dolgozik, az egyik óvodapedagógus személyében. Ő segíti az óvónők prevenció munkáját, problémák feltárása esetén megteszi a megfelelő intézkedéseket. A tanévsorán – ha kivételes eset nem indokolja – két alkalommal konzultál a csoportos óvónőkkel az esetleges felmerül ügyekről.

Szoros kapcsolatot alakít ki a helyi társadalom gyermekvédelmi szerveivel, szakembereivel. Havi rendszerességgel részt vesz a kerületi gyermekvédelmi munkaközösség összejövetelein.

Minden dolgozónk fontos feladatnak érzi, hogy az adott gyermekeknek a közösségbe való beilleszkedése, befogadása zökkenő-mentesebb legyen. Ne érezzék magukat kizártnak, „peremhelyzetűnek”. Ezekről a gyermekektől nem csak alkalmazkodást kérünk, hanem próbáljuk motiválni, különböző tevékenységekbe bevonni őket, amelyből pozitív élménnyel kerül ki a gyermek. Az óvónők törekednek arra, hogy sikerélményt biztosítsanak a tevékenység helyes megválasztásával.

A gyermekvédelmi felelős kapcsolatot tart:

- A Szociális és Tanügyi igazgatósággal,
- A Nevelési Tanácsadóval,
- Családsegítő Központtal,
- A Gyermekjóléti Szolgálattal.

Értelmi nevelés, fejlesztés óvodánkban

Az óvodában az ismeretszerzés folyamatos, mert minden helyzetben utánoz, tapasztal, tevékenykedik a gyermek. A „tanulás” az életet végigkísérő alapfolyamat, amely az óvodáskorban elsősorban az egyik legjellemzőbb tevékenységen keresztül valósul meg: a gyermek játékában. Értelmi képességeik a folyamatban alakulnak, fejlődnek, egyéni fejlődési ütemük tükrében. Az óvónők tudatos felkészüléssel követik, és szükség esetén segítik a folyamatot.

Az értelmi fejlődésben a gyermekek eltérő tapasztalataira, egyéni és közös élményeire, érdeklődésükre és kíváncsiságukra építve: a cselekvés, tevékenység - a beszéd - és a gondolkodás egységének biztosítását tartjuk fontosnak.

Óvodánk biztonságos érzelem- és ingergazdag környezete biztosíték a gyermeki érdeklődés, játékkedv, mozgásigény, utánzási vágy kielégítésére. Az óvodai évek tevékenységein keresztül bővülnek ismeretei, tapasztalatai, alakulnak készségei, jártasságai.

Az éves ütemtervek tartalmazzák az ismeretnyújtás és elsajátítás témaköreit, felölelik a mese-, vers-, dalanyag tervezetét, a tanítható mozgás és ábrázolás kultúra lehetőségeit, melyek a nemzetiségi csoportban két nyelven vannak megtervezve.

A hetirend biztosítja az évszaknak és a jeles napoknak megfelelő lebontásban a csoportok fejlettségi szintjének megfelelően az óvónő számára kötelező kezdeményezések számát, témakörét, és anyagát. A gyermekek számára kötelezően szervezett foglalkozás naponta egy tornatermi mozgás, illetve a tanköteles gyermekek részére január hónaptól naponta egy kötelező foglalkozás.

A napirendünkben a kötött időpontok az étkezésre és a pihenésre korlátozódnak. Az egész napi folyamatos tevékenység a gyermek számára a nyugalmat és a kibontakozás lehetőségét biztosítja, az óvónő számára lehetőséget a gyermek nevelésére, megismerésére, egyéni fejlesztésére.

Az értelmi fejlesztés a gyermeki tevékenységi formákon keresztül (játék, munka, tanulás) az óvónő tudatos fejlesztő munkájával — vers, mese, énekzene, énekes játék, rajzolás, mintázás, kézimunka, mozgás, a külső világ tevékeny megismerése — valósul meg a magyar és német anyanyelvi nevelés keretein belül.

Célja

A gyermekek egyéni adottságainak figyelembe vételével alapozni és fejleszteni értelmi képességeiket: megfigyelés, emlékezet, képzelet, figyelem, gondolkodás.

Feladata

- A gyermekek spontán szerzett ismereteinek rendszerezése, bővítése.
- Sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségének biztosítása.
- Érdekes, változatos élmények, tevékenységek szervezése.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Törekszik a végzett tevékenységek összefüggéseinek felfedezésére,
- Igyekszik kifejezni a változások tartalmát szóban, ábrázolásban,
- Rendelkezik problémafelismerő és megoldó képességekkel.
- Kialakul akaratlagos figyelme,
- Részt vesz a napi tevékenységekben,
- Ismereteit, tapasztalatait alkalmazza.

A magyar és a német anyanyelvi nevelés szinterei óvodánkban

Célja

A beszédképesség kialakulásának segítése, fejlesztése adott csoportokban mindkét nyelven. A kommunikációs készség kialakítása.

Feladatai

- Az óvónők jó beszédmodellt nyújtsanak a gyermek számára.
- A derűs, nyugodt légkör megteremtése, mely lehetőséget biztosít a gyermek természetes közlési vágyának és kapcsolatteremtő beszédképességének kialakulásához.
- a német nemzetiségi tradíciók, kultúrértékek ápolása
- a gyermekek pozitív identitásának erősítése és az összetartozás érzésének megerősítése

Tartalma

Az anyanyelvünk átszövi egész életünket és lényünket, értelmi és érzelmi intelligenciánk attól függ, milyen szinten műveljük anyanyelvünket. Az anyanyelv óvodai életünk minden mozzanatában, teljes folyamatában jelen van, óvodai nevelésünk szerves része. Az óvodás gyermek a nyelvet hallás után, utánzás alapján sajátítja el, a beszéd a legfőbb eszköze a környezetével való érintkezésének, önkifejezésének és a gondolkodásának. A népi hagyományok ápolása még nagyobb teret ad az anyanyelv szépségének, ápoltságának felismerésére. A hagyományörző tevékenységek során lehetőség nyílik a „városi” nyelvben már nem használatos kifejezések gyakorlására, használatára. Német nemzetiségi gyermekeinknek német anyanyelvű óvó néni örökíti át az anyanyelvet. Számukra a kétnyelvű közeg természetes, hiszen a családok többsége is két nyelvet használ.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Szívesen és bátran beszél
- Összefüggően elmondja élményeit, tapasztalatait, gondolatait,
- Közli kívánságait, akaratait,
- Képes a kommunikációra állandó és váratlan helyzetben is,
- Párbeszédben végighallgatja a felnőttet és a társát,

- Helyesen használja az igeidőket, s igemódokat, a szóragokat és képzőket, a névelőket, névmásokat, névutókat,
- Beszédének hanglejtése, hangsúlyozása, hangereje, sebessége általában illeszkedik a beszédhelyzetek és az anyanyelvi szabályokhoz.

Azokkal a gyermekekkel, kinek beszédével, kifejezésével, hangképzésével probléma adódik, óvodánk logopédusa foglalkozik.

V.

AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

**„A kisgyermek amit hall elfelejti,
amit lát már inkább megjegyzi,
de amiben tevékenyen ő is részt vesz, az bizonyára belevésődik
emlékezetébe.”**

Kodály Zoltán

Néphagyományőrzés a nevelés folyamatában

Az anyanyelv használata és a jelrendszerek — költői, zenei, mozgásbeli, tánc, díszítő, alkotó, stb. — elsajátítása birtoklása különbözteti meg a népek kultúráját egymástól. A népszokások mindennapjainkat, egész életünket átszövik, még ha nem is műveljük tudatosan, akkor is — szüret, Mikulás, Karácsony, farsang, stb. A népszokás a kultúra hagyományozásának spontán formája, mely hétköznapiakat és az ünnepeket jellemzi, egyben magatartásmód, cselekvési mód, sajátos jelrendszer. A szokások köre, melyet művelünk az illetlen, erkölcsi kódex, íratlan törvény, művészi forma, költészet, zene, játék, mozgás, tánc, mítosz és mágia egyszerre. Óvodai életünkbe a néphagyományőrzés a gyermekek természetes tevékenységi során épül be, az óvónő tudatosan tervezett munkája során az évszakok változásainak tükrében.

A német nemzetiségi hagyományok úgy az anyanyelvben, mint jelrendszerükben jelentenek mást a nemzetiségi gyermekek számára. Ők nem csak a magyar kultúrát, hanem a német származásuk gyökereit is izlelgetik.

Cél

A múlt értékeinek átörökítése.

Feladata

A néphagyományőrzés lehetőségeinek megteremtése, az óvodai nevelés folyamatában, a gyermek tevékenységein keresztül.

Tartalma

- A játékban, versben, mesében, zenében, alkotásban, mozgásban, táncban valósul meg.
- Követi az évszakok változását.
- Megszeretteti a természetet, a környezetet.
- Megismerteti a népi kultúra tárgyait, a népi művészetet a népi szokásokat.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Szívesen hallgat népzene, népmesét, népi mondókát,
- Szívesen játszik, alkot természetes anyagokkal, tárgyakkal,
- Ízlésvilága befogadja a népi művészet tárgyait, eszközeit,
- Élvezi a közös ünnepeket, jeles napokat, hagyományörző tevékenységeket.

Játék

A játék a gyermek alapvető tevékenysége. A játék örömforrás, melyben a gyermek élményeit, elképzeléseit, vágyait gyakorolja.

Cél

- A szabad játékfolyamat biztosítása,
- Környezeti, tárgyi feltételek megteremtése,
- A játék, mint elemi pszichikus szükséglet kielégítése.

Az óvónő feladatai

- A derűs, nyugodt, esztétikus légkör megteremtése.
- Megfelelő hely, idő, eszközbiztosítás,
- Szükség esetén tanítja a játékeszközök használatát, együtt játszik a gyermekekkel, motiválja a játékra,
- Tudatosan kihasználja a játékba rejlő nevelési, fejlesztési lehetőségeket,
- Tiszteletben tartja a gyermek önállóságát, a játék szabadságát.

Anyanyelvi nevelés a játékban

- Az óvónő beszéde, hangja legyen minta,
- A beszéd természetes körülménye, a játék
- Mondja, amit csinál társával, társaival beszél, kommunikál,
- Szókincsbővítés — szerep és szituációs játékokban,
- Bábjáték lehetősége,
- Anyanyelvi játékok szervezése.

Néphagyományőrzés a játékban

- A játékeszközök, tárgyak természetes, vagy környezetbarát anyagúak,
- A játékeszközei a termények, cserépedények, fakocka, stb.
- Szerepjáték kellékei hímzett blúzok, bő szoknyák, kendők, kalapok, stb.
- Időnként halkán szál a muzsika a csoportban,
- Lehetősége van, önállóan készítsen eszközöket, tárgyakat játékához.

A játék tartalma

- gyakorlójáték — ismétléses, cselekvéses,
- építőjáték — cselekvéses, alkotó, konstruktív,
- barkácsolás — cselekvéses, alkotó, egyedi,
- szerepjáték — élményeken alapul, társas kapcsolatokat hoz létre, szabályokhoz igazodik,
- bábozás, dramatizálás — mozgást, fantáziát, anyanyelvet fejleszt
szabályjáték: figyelmet összpontosít, figyelmet követel.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére

- Játéka elmélyült, tartalmas,
- Pozitív kapcsolatokra, érzelmekre épül,
- Elfogadja az alá-, és fölérendeltségi viszont,
- Képes a szabályok megtanulására és betartására,
- Képes egyedül, párban és csoportban játszani,
- Élményeit, ötleteit megosztja társaival.

Mozgás

A mozgás a gyermek alapvető és folyamatos életszükséglete. A gyermek testi fejlettsége és mozgáskészsége személyiségének alapvető meghatározója.

Mozgásfejlesztés célja

- A természetes mozgáskészség alakítása, fejlesztése,
- A mozgáskultúra kialakítása

Az óvónő feladatai

- Az egészséges életmód kialakítására nevelés,
- Készségek és jártasságok kialakítása,
- A természetes mozgások alakítása, fejlesztése,
- Testi képességek alakítása, fejlesztése,
- Mozgáskoordinációk fejlesztése,
- Tér és időbeli tájékozódás elősegítése,
- Testséma, testrészek ismerete,
- Finommozgások, nagymozgások és egyensúlyérzék fejlesztése,
- Balesetveszélyes helyzetek megelőzése

Anyanyelvi nevelés a mozgásos tevékenységekben

- Testrészek érzékszervek elnevezése,
- Tér és időbeli irányok megnevezése,
- Szóbeli utasítások összekapcsolása a térbeli cselekvésekkel.

Néphagyományőrzés a mozgásos tevékenységekben

- Mozgásos népi játékok szervezése,
- Évszakokhoz kötődő mozgásos tevékenységek:
 - fáramászás,
 - pancsolás,
 - fűben hempergés,
 - jégen csúszkálás, stb.

A mozgás tartalma

- Szabad, spontán, természetes mozgás az egész nap folyamán bárhol és bármikor.
- Mozgásos játékok szervezése a csoport szobában, az udvaron és a tornateremben,
- A szervezett mozgás (torna) keretén belül a járás, futás, ugrás, dobás, fogás, kúszás, mászás, egyensúlyozás fejlesztése.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Mozdulásában összerendezett, magabiztos,
- Mozdulástapasztalata kialakul,
- Új mozdulatformákat gyakorlás útján könnyen elsajátít,
- Ismeri a vezényszavakat, követi és betartja a szabályokat,
- Tud sorba állni, kört alakítani, irányt változtatni,
- Tud fel, le és átugrani,
- Tud labdát fogni, dobni, gurítani, célba dobni,
- Mozdulásában kitartó,
- Többnyire ismeri a veszélyhelyzeteket.

Az esztétikai neveléshez kapcsolódó óvodai tevékenységek

Az esztétikai nevelés célja

Képesek legyenek gyermekeink a szép meglátására, a harmonika felfedezésére, érzelmi átélésre a természetben, környezetükben, és a művészetekben egyaránt.

Az óvónő feladatai

Személyes példával nevel a természet szépségének a művészetek varázsának és a környezet esztétikájának felismerésére, megalapozza a gyermek pozitív esztétikai igényét.

Esztétikai nevelés az anyanyelvben

Mesélés, verselés, bábozás, dramatizálás, színjátás, színházlátogatás, múzeumlátogatás.

Esztétikai nevelés a néphagyományőrzés folyamatában

Népköltészet, népzene, népi játékok (népi kismesterségek — fonás, szövés, agyagozás, bőrözés, hímzés, tojásfestés), népi drámajátékok:

- Karácsony,
- Pünkösd,
- Vásár.

Az esztétikai nevelés tartalma

- irodalom: mese, vers,
- zene: ének, zene, énekes játék,
- vizuális: rajzolás, mintázás, kézimunka,
- a környezet esztétikája.

Irodalom: mese - vers

Az Irodalmi nevelés célja

- Irodalmi élmények nyújtásával, az irodalmi érdeklődés felkeltése,
- Esztétikai élményekre fogékony olvasó színház-, és múzeumlátogató ember nevelése.
- A műveltség megalapozása.

Az óvónő feladatai

- Mondókák, versek, mesék élményszerű közvetítése a gyermek felé,
- Csendes, nyugodt légkör biztosítása a mesehallgatás áhítatának megteremtése,
- Közvetlen kommunikáció megteremtése,
- Igényes változatos anyagválasztás.

Anyanyelvi nevelés

- Helyes artikulációval érthető, tiszta magyar, illetve német anyanyelven ritmikus, helyes beszéd kialakítása,
- Szókincsbővítés,
- Fonológia (hangrendszer, prozódia),
- Grammatikai, jelentéstani, rendszerek fejlesztése az életkori és egyéni sajátosságok tükrében.

Néphagyományőrzés

Népi mondókák, népmesék, közmondások, találós kérdések, szólásmondások, tréfás népi ritmusok, népi dramatikus játékok megjelenítése.

Az Irodalmi nevelés tartalma

- Beszélgetés, beszédművelés,
- Népi mondókák gyakorta mozgással,
- Höcöggetők, lovagoltatók, hintáztatók, altatók,
- Élő mesehallgatás: állatmesék, tündérmesék, népmesék, műmesék, verses mesék,
- Versek, népköltészeti alkotások, klasszikus költők gyermekversei, mai költő gyermekversei, irodalmi művek eljátszása, dramatizálás, bábozás, mimizálás,
- Könyvek, lexikonok, gyermeklapok, nézegetése,
- Színház, múzeum látogatások szervezése.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Szívesen hallgat és mondogat mondókákat, verseket, meséket.
- Megjegyzi a mese legfontosabb szereplőit, fordulatait,
- Ismert meséket önállóan elmesél, vagy folytat,
- Képes a mesék téri, képi megjelenítésére,
- Kapcsolja az alkalmi verseket a megfelelő alkalmakhoz,
- Könyveket, gyermeklapokat nézeget, óvja, védi őket,
- Színházban, múzeumban, könyvtárban ismeri szabályokat, és próbálja betartani.

Zenei nevelés: ének - zene

A zenei nevelés célja

Zenei élmények nyújtásán keresztül a zene iránti érdeklődés, vonzódás felkeltése. A zenei anyanyelv megalapozása.

Az óvónő feladatai

- Megfelelő hely, idő és eszköz (hangszer) biztosítása az éneklésre, zenélésre.
- Ének, zene tevékenység megszerettetése,
- Zenei készségek, képességek alakítása, fejlesztése,
- Ritmusérzék, zenei hallás és emlékezet, zenei kreativitás fejlesztése,

- Szép mozgás, helyes testtartás megalapozása,
- Közös éneklés mint élmény nyújtás,
- Hangszerekkel való megismertetés.

Anyanyelvi nevelés

- Beszédfejlesztés, ritmus és légző-gyakorlatokon keresztül,
- Hallásfejlesztés, kihat az anyanyelv használatára.

Néphagyományőrzés

Népi mondókák, dalos játékok, hangszeres játékok, néptánc, énekes népszokások, zenehallgatás.

Tartalma

- Magyar-német népi énekes mozgásos játék,
- Magyar-német népszokásokhoz, ünnepekhez kapcsolódó dalok, táncok, énekes játékok,
- Gyermekeknek írt műdalok,
- Énekes, hangszeres zenehallgatás,
- Hangszerekkel való játék lehetőségének biztosítása.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére

- Szívesen énekel, énekelget, dúdolgat tevékenységei közben,
- Igényli a zenét, éneklést,
- Tud természetes tempóban járni, tempót tartani, egyszerű táncos mozgásokat végezni,
- Megkülönbözteti a halk-hangos, magas-mély, lassú-gyors zenei fogalmakat dallamban, ritmusban,
- Ismeri a dal ritmusát és az egyenletes lüktetést — megkülönbözteti,
- Felismeri az ismert dalok motívumát a többször hallott hangszerek hangját,
- Szívesen hallgatja a zenét, szeret a zenére mozogni.

Vizuális nevelés: rajzolás, mintázás, kézimunka

A vizuális nevelés célja

A gyermekben alakuljon ki a vizuális befogadáshoz és alkotáshoz szükséges képességek és készségek.

Az óvónő feladatai

- A vizuális megértés, befogadás alapozása,
- Vizuális tapasztalat nyújtása,
- Vizuális jel és eszközrendszer megismertetése,
- Vizuális percepciók, taktilis ingerek fejlesztése, erősítése,
- Munkafogások, technikák tanítása,
- Folyamatos lehetőség biztosítása az alkotó tevékenységhez,
- Képi gondolkodás, térformálás fejlesztése,
- Íráshoz szükséges mozgáskoordinációk alakítása,
- Múzeumlátogatás, műalkotás bemutatása.

Anyanyelvi nevelés

- Cselekvés és beszéd összekapcsolása,
- Lehetőség a szinonim szavak használatára,
- Szókincsbővítés — népi eszközök.

Néphagyományőrzés

- Természetes anyagok — termények megismerése, megmunkálása,
- Népi alkotó technikák tanítása, eszközök bemutatása,
- Népi kismesterségek gyakorlása, életkori szinten.

A tevékenységek tartalma

- Anyagokkal való ismerkedés, munkálkodás, homokozás, sarazás, gyürkélés, tépkedés, pacázás, ujjfestés, agyagozás, viasz, stb.,
- Eszközökkel való ismerkedés, papír, ceruza, ecset, tű, olló, szövő keret, korongozó, stb.,
- Technikákkal való ismerkedés: tépés, vágás, hajtogatás, ragasztás,

rajzolás, festés, agyagozás, fonás, szövés, varrás, batikolás, nemezelés, gyertyaöntés, faragás, mézeskalácsgyúrás, díszítés, stb.

- Alkotási vágy, öröm felébresztése,
- Önálló alkotókedv kialakítása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Szívesen és örömmel végez alkotó tevékenységet,
- Kreatív és fantázia dús, ismeri és gyakorolja a szeretett és jól begyakorolt technikákat,
- Örömmel készít alkotásokat másoknak,
- Ismeri a színeket, az anyagokat, árnyalatait, tulajdonságait,
- Megismerkedik a népművészet tárgyaival, technikáival, eszközeivel,
- Meg tud csodálni egy-egy képzőművészeti alkotást,
- Tér, forma és képlátása kialakul.

A külső világ tevékeny megismerésére nevelés

A külső világ megismerésére nevelés célja

Pozitív érzelmi viszony megalapozása a gyermek szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetével kapcsolatban. Az élő és élettelen világ megismerése, megszeretése cselekvések, tapasztalatok útján.

Az óvónő feladatai

- Környezethez és természethez fűződő pozitív viszonyának közvetítése a gyermek és a szülők felé.
- Idő, hely, lehetőség biztosítása a megismerési, tapasztalási, megfigyelési folyamatokra.
- Környezetbarát környezet, harmonikus viselkedéshez szükséges készségek és jártasságok megalapozása.
- Hovatartozás érzésének alakítása, erősítése - a nemzeti csoportban, két irányban.

Anyanyelvi nevelés

- Kommunikációs készségek fejlesztése a közvetlen tapasztalat és ismeretszerzés során.
- Szókincsbővítés: szinonimák, névelők, névutók, rokon értelmű szavak, igeidők, igamódok, igeragok.

- Tulajdonnevek pontos elsajátítása.

Néphagyományörzés

- Az ember, a természet, a hagyomány szoros kapcsolatának a tevékenységeken keresztül történő őrzése, erősítése.
- Természeti jelenségek változásai, növények gondozása, vetés, palántázás, betakarítás, szüretelés, állatgondozás, madárvédelem.

A külső világ megismerésének tartalma

- Élő természet elemei:
 - az ember testrészei, külső jegyei, érzékszervei,
 - növények, állatok tulajdonságai, életmódjuk, környezetük.
- Élettelen természet anyagai, változásai a hagyományos óvodai témakörökön belül.
- A környezet megismerése tapasztalat útján:
 - a gyermek saját környezete,
 - az óvoda belső-külső környezete.
- A környező világ megismerésének segítése:
 - formai, mennyiségi, síkbeli, térbeli úton.
 - Környezetvédelem.
 - Környezetalakítás.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Ismeri az élőlények főbb csoportjait (ember, állat, növény), és jellemzi azok néhány lényeges tulajdonságát.
- Pozitív viszony alakul ki környezetével - szereti, óvja, védi a természetet, az állatokat.
- Kialakulóban van hovatartozás-, és biztonságérzete.
- Szűkebb természeti és társadalmi közegében otthonosan mozog.
- Folyamatosan fejlődnek képességei, a tapasztalás, emlékezés, megértés, konstruálás területén. Kialakulóban van ítéloképessége.
- Növekedni kezd türelme, kommunikációs készsége, erősödik akarata, önfegyelme.

Munka jellegű tevékenységek

A munka az óvodáskorban olyan tevékenységet, tevékenységsort jelent, melynek célja és eredménye van a gyermek és környezete számára.

A munkára nevelés célja

A társas együttélés tanulásához készségek és jártasságok elsajátítása. Akarati erkölcsi tulajdonságok erősítése.

Az óvónő feladatai

- Pozitív példaadás a munka jellegű tevékenységek során.
- Megfelelő hely-, idő-, és eszközbiztosítás.
- Tevékenységek és tevékenységsorok bemutatása.
- Eszközök használatának megtanítása.
- Folyamatos motiváció fenntartása.
- Megerősítő, pozitív értékelés.

Anyanyelvi nevelés

- Folyamatos beszédkezdő fenntartása.
- Cselekvés, és kifejezés összekapcsolása.
- Szókincsbővítés - passzív szókincs folyamatos aktivizálása.

Néphagyományőrzés

A hagyományőrző tevékenységek során a gyermekek gyakorolják a munka jellegű tevékenységeket, mely elősegíti az elvégzett munka megbecsülésére nevelés lehetőségeit.

A munka jellegű tevékenységek tartalma

- Önkiszolgálás, mely a gyermek saját személyével kapcsolatos tevékenységek ellátását jelenti: testápolás, étkezés, öltözködés.
- Közösségért végzett tevékenységi formák - naposi munka, a mindennapi élettel kapcsolatos állandó, és alkalmi munkák, valamint a növény-, és kisállat gondozás munkálatai.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Törekszik az önállóságra.
- Az önként vállalt feladatokat megbízhatóan végzi.
- Megbecsüli saját és mások munkáját.
- Örömmel segít társainak, szüleinek, óvó néninek.
- Óvja, védi, gondozza a környezetében lévő növényeket, állatokat.
- Alapozódik a másról való gondoskodás belső igénye.

VI.

ÓVODAI ESZKÖZJEGYZÉK

Megnevezés	Eszköz, felszerelés	Mennyiség
I. Helyiségek	csoportszoba	4
	Tornaszoba	1
	Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztőszoba	1
	Játszóudvar	1
	Óvodavezetői iroda	1
	Óvodavezető-helyettesi iroda	-----
	Gazdasági vezetői iroda	1
	Nevelőtestületi szoba	1
	Gyermeköltöző	2
	Gyermekmosdó, WC	3
	Kiszolgáló helyiségek	Felnőtt öltöző
Elkülönítő szoba		-----
Kiszolgáló helyiségek	melegítőkonyha	1
	Tálaló-mosogató, felnőtt étkező	1
	Felnőtt mosdó	3
	Felnőtt WC	3
	Mosléktároló	1
	szertár	1
II. helyiségek	Óvodai fektető	100
	Gyermekszék	100
bútorzata és egyéb berendezési tárgyai	Gyermekasztal	23
	1. csoportszoba	
	redőny	18
	szőnyeg	6
	Játéktartó szekrény vagy polc	12
	Fektető tároló	4
	Élősarok állvány	4
	Hőmérő	4
	Óvodapedagógusi asztal	----
	Felnőtt szék	----
	Eszköz-előkészítő asztal	4
	Textiltároló szekrény	4
	Edény és evőeszköz tároló szekrény	4
	szeméttartó	4
2. tornaszoba	Tornapad	5
	tornaszőnyeg	3
	Bordásfal	6
	Óvodai többfunkciós mászó készlet	2
	Egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	30
3. logopédiai foglalkoztató	Tükör	1
	Asztal	1
	Szék	6
	szőnyeg	1

4. játszóudvar	Kerti asztal	4	
	Kerti pad	6	
	Babaház	2	
	Udvari homokozó	2	
	takaróháló	2	
	Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	Részletezve az V. részben	
5. Óvodavezetői iroda	Íróasztal és szék	1-1	
	tárgyalóasztal	----	
	Szék	2	
	Telefon	2	
	Könyvszekrény	1	
	iratszekrény	1	
6. óvodavezető-helyettesi, gazdasági vezetői szoba	Asztal	1	
	Szék	1	
	Iratszekrény	2	
	Lemezszekrény	1	
	Írógépasztal és szék	1	
	Számítógépasztal és szék	----	
	Írógép	1	
	Telefon	1	
	Fax	1	
	Számítógép, nyomtató	1	
	7. nevelőtestületi szoba	Fiókos asztal	----
		Szék	20
Könyvtári dokumentum		1500	
könyvszekrény		5	
Tükör		1	
mosdókagyló		1	
8. orvosi szoba	-----	-----	
9. gyermeköltöző	Öltözőrekesz, ruhatároló	100	
	öltözőpad	100	
10. Gyermekmosdó, WC	Törölközőtartó	100	
	Falitükör	9	
	Hőmérő	4	
	Rekeszes fali polc	4	
III. tisztálkodási és egyéb felszerelések	Egyéni tisztálkodó szerek	100	
	Tisztálkodó felszerelések	9	
	fésűtartó	4	
	törölköző	360	
	Ünnepi abrosz, étkezési alátét	23 / 95	
	takaró	100	

IV. A felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök	Szennyes ruhatároló	1
	mosógép	1
	Centrifuga	1
	vasaló	1
	vasalóállvány	1
	szárítóállvány	2
	Takarítóeszközök	2
	Kerti munkaeszközök,	1-1
	Hűtőgép	2
	Porszívó	3
V. A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök	Különböző játékformák (mozgásos játékok, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás és bábozás, barkácsolás)	30 %
1. Játékok, játékeszközök	Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	30%
	Ének, zene, énekes játékok eszközei	30%
	Az anyanyelvi fejlesztésnek, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	30%
	Értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	30%
	Ábrázoló tevékenységet fejlesztő (rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka) anyagok, eszközök	30%
	A természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	30%
	Munka jellegű tevékenységek eszközei	30 %
2. a nevelőmunkát segítő egyéb eszközök	Videó (lejátszó)	1
	televízió	1
	Magnetofon	5
	Diavetítő	1
	Vetítővászon	1
	Hangszer (pedagógusoknak)	2
	Hangszer (gyerekeknek)	30 %
	Egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	30 %
VI. Egészség- és munkavédelmi eszközök	Étel-mintavétel (üvegtartály) készlet	1
	mentőláda	1
	Gyógyszerszekrény (zárható)	1
	Munkaruha	28
	Védőruha	5
	Tűzoltó készülék	5

VIII. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Ezen Helyi Nevelési Programot

Véleményezte:

..... dátum:

Egyetértés nyilvánított:

Frieszné Bacsa Tímea dátum:
Német kisebbségi Önkormányzat részéről

Elfogadta:

Király Katalin dátum:
.....
Nevelőtestület

Jóváhagyta:

Terézvárosi Önkormányzat dátum:
.....
Képviselő Testülete

Tájékoztatásul megkapták:

..... dátum:.....

..... dátum:.....

..... dátum:.....

..... dátum:.....

Publikálás formája:

.....

Irattári szám:

.....

Érvényességi rendelkezés

A Helyi Nevelési Program 2004. 09. 01 -2008. 08. 31-ig érvényes.

A HNP módosításának lehetséges indokai

- Szülői igények változása,
- Testület javaslata,
- Hároméves tapasztalat összegzése

A módosítás - döntés előkészítő szervei

- Nevelőtestület
- Szülői Szervezet

A módosítás előírásai

- 80%-os szülői egyetértés,
- Kétharmados testületi többségi szavazat.

IX.
FELHASZNÁLT IRODALOM

Az óvodai nevelés programja
OPI 1989.

Nagy Jenőné:
Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel
Szolnok 1997.

Helyi nevelési program a Terézvárosból
OKKER 1997.

Néphagyományőrző óvodai program
GÖDÖLLŐ 1998.

Daniel Goleman:
Érzelmi intelligencia
HÁTTÉR KIADÓ 1997.

Nagy Jenőné:
Óvoda programkészítés
OKI 1997.

Villányi Györgyné:
Tanulmányok a kisgyermeknevelésről
OKKER 1996.

Nagy Jenőné:
Útmutató a nemzetiségi és etnikai kisebbségi óvoda nevelés helyi
nevelési programjának elkészítéséhez
OKI 1998.

Porkolábné dr. Balogh Katalin:
Pedagógiától pszichológiáig

Dr. Kiss Tihamér:
A gyermek értelmi fejlesztése az első hat életévben 1992.

A „Fasori Kicsinyek” Nevelési Programja 1999-2004